

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Keskonnaminister
määrus
terviktekst
11.06.2021
Hetkel kehtiv
RT I, 01.06.2021, 7

Must-toonekure ja suur-konnakotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 03.07.2006 nr 43
[RTL 2006, 55, 998](#)
jõustumine 20.07.2006

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.01.2007	RTL 2007, 11, 171	04.02.2007
20.06.2008	RTL 2008, 57, 784	13.07.2008
21.01.2009	RTL 2009, 11, 131	01.02.2009
26.03.2010	RTL 2010, 18, 316	12.04.2010
03.02.2014	RT I, 07.02.2014, 2	17.02.2014
12.02.2015	RT I, 17.02.2015, 1	27.02.2015
19.04.2017	RT I, 26.04.2017, 1	06.05.2017
22.11.2017	RT I, 29.11.2017, 1	09.12.2017
29.01.2018	RT I, 13.02.2018, 4	23.02.2018
23.10.2018	RT I, 30.10.2018, 1	09.11.2018
31.10.2018	RT I, 06.11.2018, 1	16.11.2018
21.12.2019	RT I, 07.01.2020, 1	17.01.2020
27.05.2021	RT I, 01.06.2021, 5	11.06.2021

Määrus kehtestatakse «[Looduskaitseaduse](#)» § 10 lõike 2 alusel.

§ 1. Kaitse alla võtmise eesmärk

Määrusega võetakse kaitse alla Vabariigi Valitsuse 2004. a 20. mai määruse nr 195 «I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu» § 4 lõike 2 punktide 3 ja 8 kohaselt I kaitsekategooriasse kuuluvate liikide must-toonekure (*Ciconia nigra*) ja suur-konnakotka (*Aquila clanga*) isendite elupaigad, mida tuleb kaitsta nende kahe liigi soodsa seisundi tagamiseks.

§ 2. Must-toonekure püsielupaikade kaitse alla võtmine

(1) Harju maakonnas võetakse kaitse alla järgmised must-toonekure püsielupaigad:

- 1) **Kordi**Saue vallas Munalaskme külas;
- 2) **Vasalemma**Saue vallas Laitse külas;
- 3) **Ardu**Kose vallas Ardu alevikus ja Silmsi külas;
- 4) **Anija-69**Anija vallas Vikipalu külas;
- 5) **Aespa**Saue vallas Maidla külas ning Rapla maakonnas Kohila vallas Vana-Aespa külas;
- 6) **Lümandu**Saue vallas, Kohatu külas.

[[RT I, 07.01.2020, 1](#)- jõust. 17.01.2020]

(2) Ida-Viru maakonnas võetakse kaitse alla must-toonekure **Kaatermu** püsielupaik Alutaguse vallas Kaatermu ja Kivinõmme külas.

[[RT I, 07.01.2020, 1](#)- jõust. 17.01.2020]

(3) Jõgeva maakonnas võetakse kaitse alla järgmised must-toonekure püsielupaigad:

- 1) **Koopa**Jõgeva vallas Reastvere külas;
- 2) **Oti**Jõgeva vallas Oti külas;

3) **Tooni**Põltsamaa vallas Tammiku külas ja Jõgeva vallas Jõune külas;

4) **Sepa**Jõgeva vallas Oti ja Tuimõisa külas.

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(3¹) Järva maakonnas võetakse kaitse alla järgmised must-toonekure püsielupaigad:

1) [kehtetu -RT I, 01.06.2021, 5- jõust. 11.06.2021]

2) **Laimetsa**Järva vallas Tammeküla külas;

3) **Mäo**Paide linnas Mäo külas.

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(4) Lääne maakonnas võetakse kaitse alla järgmised must-toonekure püsielupaigad:

1) [kehtetu -RT I, 29.11.2017, 1- jõust. 09.12.2017]

2) **Kiritse-1**Lääne-Nigula vallas Vanaküla/Gambyni külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

3) **Kiritse-2**Lääne-Nigula vallas Vanaküla/Gambyni külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

4) **Ehmja** Lääne-Nigula vallas Ehmja külas.

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(4¹) Lääne-Viru maakonnas võetakse kaitse alla must-toonekure **Luusikapüsielupaik** Väike-Maarja vallas Imukvere ja Kärü külas ning Vinni vallas Luusika külas.

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(5) Pärnu maakonnas võetakse kaitse alla järgmised must-toonekure püsielupaigad:

1) **Pottsepa**Pärnu linnas Kõima külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

2) **Kuralepa**Põhja-Pärnumaa vallas Pööravere külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

3) **Mõisaaru**Põhja-Pärnumaa vallas Kaisma külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

4) **Tootsi**Põhja-Pärnumaa vallas Viluvere külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

5) **Sillaküla**Pärnu linnas Seljametsa ja Silla külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

6) **Valdimurru**Saarde vallas Kikepera külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

7) [kehtetu -RT I, 26.04.2017, 1- jõust. 06.05.2017]

8) **Alva**Saarde vallas Kanaküla ja Kärsu külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

9) **Kiusumetsa**, Häädemeeste vallas Orajõe külas;

10) **Kikepera**Saarde vallas Kikepera külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

11) **Metsaääre**Saarde vallas Metsaääre külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

12) **Mõtsu**Lääneranna vallas Täpsi ja Tiilima külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

13) **Põlendmaa**Pärnu linnas Põlendmaa ja Tammuru külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

14) **Ristiküla**Saarde vallas Ristiküla külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

15) **Varbla**Lääneranna vallas Aruküla ja Õhu külas.

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(6) Rapla maakonnas võetakse kaitse alla järgmised must-toonekure püsielupaigad:

1) **Kohatu**, Märjamaa vallas Kohatu külas;

2) [kehtetu -RT I, 13.02.2018, 4- jõust. 23.02.2018]

3) [kehtetu -RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

4) [kehtetu -RT I, 17.02.2015, 1- jõust. 27.02.2015]

5) **Kohtru**Märjamaa vallas Kohtru külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

6) **Kõrbja**Kehtna vallas Koogiste ja Kõrbja külas.

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(7) Saare maakonnas võetakse kaitse alla järgmised must-toonekure püsielupaigad:

1) **Ratla**Saaremaa vallas Väkra külas;

2) **Kaali**Saaremaa vallas Salavere ja Saue-Putla külas;

3) **Rumma**Saaremaa vallas Maleva ja Laadjala külas;

4) **Aula-Vintri**Saaremaa vallas Anepesa, Aula-Vintri, Kaarma-Kungla ja Vendise külas;

5) **Odalätsi**Saaremaa vallas Odalätsi külas;

6) **Tõrise**Saaremaa vallas Hakjala ja Hübja külas;

7) **Ohtja**Saaremaa vallas Ohtja ja Silla külas;

8) **Jööri**Saaremaa vallas Jööri ja Räägi külas;

- [RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
9) **Audaku**Saaremaa vallas Viidu ja Sõmera külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
10) **Hakjala**Saaremaa vallas Hakjala külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
11) **Hübja**Saaremaa vallas Hübja külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
12) **Koiduvälja**Saaremaa vallas Koiduvälja külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
13) **Kungla**Saaremaa vallas Kaarma-Kungla külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
14) **Kuuse**Saaremaa vallas Kuuse külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
15) **Küdema**Saaremaa vallas Küdema külas.
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(8) Tartu maakonnas võetakse kaitse alla järgmised must-toonekure püsielupaigad:

- 1) **Siniküla**Tartu vallas Siniküla külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
- 2) [kehtetu -RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
- 3) **Tatriku**Elva vallas Tännassilma ja Väike-Rakke külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
- 4) **Kapsta**Elva vallas Kapsta ja Sangla külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
- 5) **Vasula**Tartu vallas Maramaa külas.
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(9) Valga maakonnas võetakse kaitse alla järgmised must-toonekure püsielupaigad:

- 1) **Mõneku**Valga vallas Rampe ja Õruste külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
- 2) **Kakulaane**Otepää vallas Sarapuu külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
- 3) **Kallete**Valga vallas Lusti ja Rebasemõisa külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
- 4) **Rampe**Valga vallas Rampe külas.
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(10) Viljandi maakonnas võetakse kaitse alla järgmised must-toonekure püsielupaigad:

- 1) **Kiviaru**Viljandi vallas Rebaste külas;
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]
- 2) **Päidre**Mulgi vallas Päidre külas ja Viljandi vallas Turva külas.
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(11) [Kehtetu -RT I, 06.11.2018, 1- jõust. 16.11.2018]

(12) Püsielupaikade ja nende võõndite piirid on kantud kaartidele, mis on esitatud määruse lisas².

§ 3. Suur-konnakotka püsielupaikade kaitse alla võtmine

(1) Harju maakonnas võetakse kaitse alla järgmised suur-konnakotka püsielupaigad:

- 1) **Üksnurme**püsielupaik Saue vallas Koppelmaa külas;
- 2) **Habaja**Kose vallas Habaja alevikus;
- 3) **Patika**Rae vallas Paika külas.
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(2) Lääne maakonnas võetakse kaitse alla järgmised suur-konnakotka püsielupaigad:

- 1) **Üdrumap**püsielupaik Lääne-Nigula vallas Kastja külas;
- 2) **Kastja**Lääne-Nigula vallas Kastja külas.
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(3) Pärnu maakonnas võetakse kaitse alla suur-konnakotka Lanksaare püsielupaik Saarde vallas Lanksaare külas.

(4) Rapla maakonnas võetakse kaitse alla järgmised suur-konnakotka püsielupaigad:

- 1) **Tõrje**, Märjamaa vallas Teenuse külas;
- 2) **Urevere**, Märjamaa vallas Urevere külas;
- 3) **Teenuse**Märjamaa vallas Teenuse külas.
[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(5) Tartu maakonnas võetakse kaitse alla järgmised suur-konnakotka püsielupaigad:

1) **Aruvälja**Tartu vallas Valmaotsa külas;

2) **Nasja**Elva vallas Nasja külas.

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(6) Valga maakonnas võetakse kaitse alla suur-konnakotka **Korv**püsielupaik Valga vallas Iigaste külas.

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(7) Viljandi maakonnas võetakse kaitse alla järgmised suur-konnakotka püsielupaigad:

1) [kehtetu -RT I, 07.02.2014, 2- jõust. 17.02.2014]

2) **Pillu**Põhja-Sakala vallas Arussaare külas ja Türi vallas Arkma külas;

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

3) **Otiküla**Viljandi vallas Otiküla külas.

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

(8) Püsielupaikade ja nende vööndite piirid on kantud kaartidele, mis on esitatud määruse lisas².

§ 4. Püsielupaiga valitseja

«Looduskaitseeaduse» § 21 lõike 1 kohaselt on püsielupaiga valitsejaks Keskkonnaamet.

[RTL 2009, 11, 131- jõust. 01.02.2009]

§ 5. Kaitsekord

(1) Must-toonekure ja suur-konnakotka püsielupaikade maa-ala kuulub vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndisse ja piiranguvööndisse. Kordi, Vasalemma, Ardu, Anija-69, Aespa, Lümandu, Koopa, Oti, Tooni, Sepa, Laimetsa, Mäo, Kiritse-1, Kiritse-2, Ehmja, Kuralepa, Mõisaaru, Tootsi, Valdimurru, Alva, Kiusumetsa, Kohatu, Ratla, Kaali, Rumma, Aula-Vintri, Odalätsi, Ohtja, Koiduvälja, Siniküla, Tatriku, Kapsta, Mõneku, Kakulaane, Kallete, Üksnurme, Habaja, Patika, Üdruma, Lanksaare, Tõrje, Urevere, Aruvälja, Nasja, Korva, Pillu ja Otiküla püsielupaiga maa-ala kuulub sihtkaitsevööndisse.

[RT I, 01.06.2021, 5- jõust. 11.06.2021]

(2) Püsielupaigas tuleb arvestada looduskaitseeaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

(3) Inimestel on lubatud viibida, pidada jahti ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu püsielupaigas, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 3 sätestatud ajal sihtkaitsevööndis.

(4) Püsielupaigas on lubatud sõidukiga sõitmine teedel aasta läbi.

(5) Püsielupaigas on keelatud:

1) sõidukiga sõitmine väljaspool teed ja maastikusõidukiga sõitmine, välja arvatud piiranguvööndis 1.

septembrist 14. märtsini, järelevalve- ja päästetöödel, püsielupaiga valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, püsielupaiga valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud tegevusel;

2) lõkke tegemine.

(6) Püsielupaiga sihtkaitsevööndis on püsielupaiga valitseja nõusolekul lubatud:

1) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd;

2) veerežiimi taastamine;

3) olemasolevate rajatiste hooldustööd;

4) kaitsealuste liikide elutingimuste säilimiseks ja koosluste kujundamiseks alusmetsa, järeelkasvu ja puistu teise rinde harvendamine ning monokultuursete noorendike hooldamine looduse mitmekesisuse suurendamise eesmärgil 1. septembrist 14. märtsini.

(7) Püsielupaiga sihtkaitsevööndis on keelatud, kooskõlas käesoleva määrusega sätestatud erisustega:

1) majandustegevus;

2) loodusvarade kasutamine;

3) inimeste viibimine 15. märtsist 31. augustini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, püsielupaiga valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel ning püsielupaiga valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel;

4) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud püsielupaiga valitseja nõusolekul rajatise püstitamine püsielupaiga tarbeks;

5) telkimine ja rahvaürituse korraldamine.

(8) Piiranguvööndis on lubatud majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi.

(9) Püsielupaiga valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine.

(10) Püsielupaiga piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
 - 2) maavara kaevandamine;
 - 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
 - 4) uuendusraie;
 - 5) raie tegemine 15. märtsist 31. augustini;
 - 6) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine;
 - 7) ehitise püstitamine;
 - 8) rahvaürituse korraldamine ja telkimine selleks ettevalmistamata ja püsielupaiga valitseja poolt tähistamata kohas, välja arvatud Sillaküla püsielupaiga piiranguvööndis endise karjääri alal 1. septembrist 14. märtsini.
- [RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

¹EÜ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25).

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

²Looduskaitseaduse § 53 lõike 2 alusel ei avaldata Riigi Teatajas püsielupaikade kaarte, nendega saab tutvuda Keskkonnaministeeriumis, Keskkonnaametis või keskkonnaregistris.

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

Lisa 1 Uute püsielupaikade (Aespa, Lümandu, Sepa, Laimetsa, Mäo, Luusika, Kikepera, Metsääre, Mõtsu, Põlendmaa, Ristiküla, Varbla, Kohtru, Kõrbja, Audaku, Hakjala, Hübja, Koiduvälja, Kungla, Kuuse, Küdema, Vasula, Kallete, Rampe, Habaja, Patika, Kastja, Teenuse) kaardid (Lisa_1_kaardid_uued_püsielupaigad.7z)

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]

Lisa 2 Muudetavate püsielupaikade (Kaatermu, Pottsepa, Sillaküla, Valdimurru, Tõrise, Kiviaru, Päidre) kaardid (Lisa_2_kaardid_muudetavad_püsielupaigad.7z)

[RT I, 07.01.2020, 1- jõust. 17.01.2020]